

KOALICJA NA RZECZ ROZWOJU ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO

Gliwice, listopad 2002

Programy rolnośrodowiskowe są obowiązkowym elementem Planów Rozwoju Obszarów Wiejskich w państwach Unii Europejskiej. Wspierają metody produkcji rolniczej uwzględniające wymagania Środowiska i bioróżnorodności oraz przyczyniają się do utrzymania miejsc pracy na wsi. Dają możliwość wsparcia finansowego rolników chroniących Środowisko, rekompensując im dodatkowy nakład pracy i utracone dochody związane ze zmniejszeniem intensywności produkcji - zawierają również element zachęty finansowej.

Zasady finansowania:

Otrzymanie jakichkolwiek płatności bezpośrednich dla gospodarstwa rolnego w Unii Europejskiej wymaga najpierw spełnienia przez rolnika minimum Środowiskowego, określonego w Kodeksie Dobrych Praktyk Rolniczych, obowiązującym w danym kraju członkowskim.

Samo stosowanie dobrych praktyk nie jest płatne. Dopiero czynności dodatkowe wiążące się z ochroną Środowiska, realizowane dobrowolnie przez rolnika, mogą być rekompensowane na podstawie indywidualnego kontraktu Środowiskowego spisanego pomiędzy rolnikiem i agencją płatniczą. Podstawa do przygotowania kontraktu jest plan działalności rolnośrodowiskowej obejmujący okres pięciu lat, opracowany przez rolnika i zatwierdzony przez doradcę rolnośrodowiskowego. Zalecenia w nim zawarte wykraczają poza zwykłą dobrą praktyk'.

Każde państwo członkowskie określa stawki płatności za poszczególne działania, lub pakiety działań a Komisja Europejska sprawdza poprawność obliczenia stawek podczas negocjowania programów. Płatności wypłacane są raz w roku po zakończeniu cyklu gospodarczego.

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Rady Ministrów Unii Europejskiej Nr 1257/99 (art. 22 - 24) o wsparciu rozwoju wsi przez Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji w Rolnictwie Sekcja Gwarancji
- Rozporządzenie Komisji Europejskiej Nr 445/2002 (art. 13-21) zawierające szczegółowe zasady stosowania Rozporządzenia Nr 1257/1999

Przykładowe działania:

- Stosowanie ekologicznych metod produkcji rolniczej
- Utrzymanie nisko produktywnych łąk i pastwisk o wysokich walorach przyrodniczych
- Utrzymanie siedlisk stanowiących ostoje dzikiej przyrody
- Tworzenie stref buforowych na granicy użytków rolnych z obszarami zadrzewionymi i zbiornikami wód otwartych

- Tworzenie zadrzewień Śródpolnych
- Zachowanie rodzimych ras zwierząt i miejscowych odmian roślin uprawnych i sadowniczych
- Stosowanie zabiegów chroniących glebę i przeciwdziałanie zanieczyszczeniu wód azotanami

Informacje dodatkowe:

Programy rolnośrodowiskowe są częścią Planów Rozwoju Obszarów Wiejskich opracowywanych przez każdy kraj członkowski. W budżecie Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2000-2006 około 10% przewidziano na wsparcie rozwoju obszarów wiejskich, lecz wielkość udziału programów rolnośrodowiskowych w ogólnym budżecie Planów Rozwoju Obszarów Wiejskich w poszczególnych państwach zależy od ustaleń państwa członkowskiego. Niektóre nowo przyjęte do UE państwa jak Austria i Irlandia wynegocjowały większe kwoty na programy rolnośrodowiskowe: Austria - 50,9 %, Irlandia - 44,7 % funduszy przewidzianych na rozwój obszarów wiejskich.

Zdjęcia ze zbiorów Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska.

Opracowanie i druk sfinansowano z dotacji Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej